

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 9C/37/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8318202710
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marianna Hirková
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2018:8318202710.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Mariannou Hirkovou v spore žalobcu Q. C., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt F. XXX/XXA, B., právne zastúpený JUDr. Eva Koščová, advokátka so sídlom Osloboditeľov 3, Humenné, proti žalovanému Slovenská republika, v mene ktorej koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Štúrova 2, Bratislava, o náhradu škody, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 3.120,33 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 3.120,33 eur od 22.5.2018 do zaplatenia, náklady na predbežné prerokovanie nároku vo výške 260,76 eur, v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobcovi priznáva náhradu trov konania v rozsahu 100 % proti žalovanej.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou o náhradu škody podanou na tunajšom súde dňa 29.06.2018 domáhal zaplatenia 3 120,33 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 22.05.2018 do zaplatenia, trov konania za predbežné prejednanie nároku vo výške 260,76 eur a trov konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 30.6.2014 vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva PZ v S. uznesením Č.: Y.-XXX/X-M.-S.-XXXX začal voči žalobcovi trestné stíhanie za zločin porušovania ochrany rastlín a živočíchov podľa § 305 ods. 1 písm. c) ods. 5 písm. b) Trestného zákona. Proti tomuto uzneseniu podal žalobca dňa 4.7.2014 v zákonnej lehote sťažnosť, ktorá bola uznesením Okresnej prokuratúry S. XPv XXX/XX/XXXX-X zo dňa 21.7.2014 zamietnutá ako nedôvodná. Dňa 23.6.2015 podal prokurátor Okresnej prokuratúry S. obžalobu na žalobcu na Okresný súd Humenné. Rozsudkom Okresného súdu Humenné XT/XXX/XXXX-XXX zo dňa 16.3.2017 bol žalobca spod obžaloby oslobodený podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku, lebo nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný. Voči rozsudku sa odvolal okresný prokurátor. Krajský súd v Prešove uznesením XTo/XX/XXXX-XXX zo dňa 6.12.2017 zamietol odvolanie okresného prokurátora. Rozsudok Okresného súdu Humenné XT/XXX/XXXX-XXX zo dňa 16.3.2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove XTo/XX/XXXX-XXX nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 6.12.2017. Žalovaný bol súdom právoplatne oslobodený spod obžaloby. Poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu SR, rozsudok sp. zn. 3Cdo/194/2010, uznesenie sp. zn. 4Cdo/183/2009 a sp. zn. 4Cdo/15/2009. Ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú začatím a vedením trestného stíhanie, pri ktorom treba vychádzať z analogického výkladu úpravy najbližšej, a to z úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonných rozhodnutím. Rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť má v tomto zmysle tiež oslobodenie spod obžaloby. Podstata nároku na náhradu škody sa v tomto prípade viaže na samotný výsledok trestného stíhanie. Poukázal na nález ÚS SR I. 320/2016 zo 7.4.2016. Žalobca využil svoje ústavné právo a zvolil si obhajkyňu v trestnom konaní, s ktorou dňa 2.9.2014 uzavrel zmluvu o poskytnutí právnych služieb a udelil jej plnú moc na zastupovanie. Za obhajobu v trestnom

konaní zaplatil žalobca na základe faktúry XXXX/XX zo dňa 26.5.2015 sumu 500.- eur a na základe faktúry XXXX/XX zo dňa 20.2.2018 sumu 2 620,33 eur, spolu sumu 3 120,33 eur, ktorá predstavuje tarifnú odmenu vypočítanú podľa § 12 ods. 3 písm. b) v spojení s § 14 a § 1 ods. 4 vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v platnom znení. Zaplatením za obhajobu v trestnom konaní v majetkovej sfére žalobcu došlo k ujme spočívajúcej v zmenšení jeho majetku. Nezákonné rozhodnutie bolo príčinou a vznik škody jej následkom. Vydanie uznesenia o vznesení obvinenia a trestné konanie preukazujú príčinnú súvislosť, lebo žalobca vynaložil náklady na obhajobu v trestnom konaní, ktoré by neboli vznikli, ak by trestné stíhanie bolo zastavené. Žalobca v súlade s ustanovením § 15 a § 16 zákona č. 514/2003 Z.z. nárok na náhradu škody spôsobnej nezákonným rozhodnutím vopred predbežne prerokoval na základe písomnej žiadosti s príslušným orgánom. Žalovaná listom pod číslom M. E. XX/XX/XXXX-X zo dňa 16.5.2018 žalobcovi oznámila, že jeho nárok na náhradu škody neuspokojí a žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody ako nedôvodnú odmietla. Náhrada trov konania pri predbežnom prejednaní nároku na náhradu škody vo výške 260,76 eur je vyčíslená v zmysle § 10 ods. 1, 2 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb za 2 úkony právnej služby: 1. prevzatie a príprava právneho zastúpenia. 2. podanie návrhu na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo sumy 3 120,33 eur, hodnota jedného úkonu 121,17 eur + režijný paušál podľa § 16 ods. 3 cit. vyhl. 9,21 eur za jeden úkon, spolu 260,76 eur. V súlade s ustanovením § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. príslušenstvom nároku sú úroky z omeškania v zákonnej výške zo sumy 3 120,33 eur od dňa nasledujúceho po prevzatí oznámenia o odmietnutí prejednaní nároku na náhradu škody, t.j. odo dňa 22.5.2015 do zaplatenia.

3. Žalovaná v písomnom vyjadrení zo dňa 27.09.2018 uviedla, že vzhľadom na ustanovenie § 215 Tr. por. a v trestnom konaní zabezpečené dôkazy svedčiace v neprospech obžalovaného Q. C., bolo povinnosťou dozorujúceho prokurátora vo veci podať súdu obžalobu, pričom o vine či nevine po vyhodnotení dôkazov je príslušný rozhodnúť len súd. Vzhľadom na uvedené nemožno konštatovať, že vo veci škodu žalobcovi spôsobil prokurátor. Žalobu ako nedôvodnú navrhla v celom rozsahu zamietnuť.

4. Žalobca vo vyjadrení zo dňa 16.10.2018 poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu SR III.ÚS 117/06, I.ÚS 320/2016, I.ÚS 395/2016 a rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 1Cdo/64/2008, 1Cdo/162/2014.

5. Podľa § 151 Civilného sporového poriadku (Popretie skutkových tvrdení protistrany)

(1) Skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

(2) Ak strana poprie skutkové tvrdenia, ktoré sa týkajú jej konania alebo vnímania, uvedie vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, inak je popretie neúčinné.

6. Žalovaná výslovne nepoprela skutkové tvrdenia žalobcu, preto ich súd považoval v súlade s ust. § 151 Civilného sporového poriadku za nesporné.

7. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v súdnom spise a z nich najmä: rozsudkom Okresného súdu Humenné č.k. XT/XXX/XXXX-XXX zo dňa 16.3.2017, uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. XTo/XX/XXXX zo dňa 6.12.2017, uznesením Okresného riaditeľstva PZ v S., Odbor kriminálnej polície, Č.: Y.-XXX/X-M.-S.-XXXX zo dňa 30.6.2014, sťažnosťou žalobcu proti uzneseniu Č.: Y.-XXX/X-M.-S.-XXXX zo dňa 4.7.2017, uznesením Okresnej prokuratúry S. X W. XXX/XX/XXXX-X zo dňa 21.7.2014, faktúrou č. XXXX/XX, faktúrou č. XXXX/XX, faktúrou č. XXXX/XX, potvrdením o vklade v hotovosti VÚB banky zo dňa 26.5.2015, potvrdením o platbe VÚB banky zo dňa 28.2.2018, príkazom na úhradu zo dňa 25.6.2018, zmluvou o poskytovaní právnych služieb zo dňa 2.9.2014, špecifikáciou tarifnej odmeny a náhrad za obhajobu v trestnom konaní zo dňa 20.2.2018, osvedčením o evidencii vozidla, listom žalovanej zo dňa 16.5.2018 a zistil tento skutkový stav.

8. Uznesením Okresného riaditeľstva PZ v S., Odbor kriminálnej polície, Č.M.: Y.-XXX/X-M.-S.-XXXX zo dňa 30.6.2014, bolo podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie voči žalobcovi ako obvinenému za zločin porušovania ochrany rastlín a živočíchov podľa § 305 ods. 1 písm. c), ods. 5 písm. b) Trestného zákona.

9. Proti vyššie uvedenému uzneseniu Okresného riaditeľstva PZ v S. podal žalobca sťažnosť dňa 4.7.2014.

10. Uznesením Okresnej prokuratúry S. X W. XXX/XX/XXXX-X zo dňa 21.7.2014 bola podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietnutá sťažnosť obvineného žalobcu proti uzneseniu vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ, Odboru kriminálnej polície v S., ako nedôvodná.

11. Rozsudkom Okresného súdu Humenné č.k. XT/XXX/XXXX-XXX zo dňa 16.3.2017 bol podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku obžalovaný žalobca spod obžaloby Okresného prokurátora v S. pre skutok kvalifikovaný ako zločin porušovania ochrany stromov a krov podľa § 305 ods. 1 písm. c), ods. 4 písm. a), ods. 5 písm. b) Trestného zákona, oslobodený, lebo nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný.

12. Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. XTo/XX/XXXX zo dňa 6.12.2017 podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie okresného prokurátora.

13. Žalobca a jeho právna zástupkyňa dňa 2.9.2014 uzavreli zmluvu o poskytovaní právnych služieb.

14. Faktúrou č. XXXX/XX právna zástupkyňa žalobcu fakturovala odmenu advokáta za právne poradenstvo a služby podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, obhajobu v trestnom konaní Y.-XXX/X-M.-S.-XXXX v sume 500,- eur.

15. Faktúrou č. XX/XXXX právna zástupkyňa žalobcu fakturovala žalobcovi tarifnú odmenu a náhrady podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z.z. za obhajobu v trestnom konaní XT/XXX/XXXX v sume 2.620,33 eur.

16. Špecifikáciou tarifnej odmeny a náhrad za obhajobu v trestnom konaní právna zástupkyňa žalobcu si vyčíslila trovy obhajoby v trestnom konaní a to tarifnú odmenu a náhrady spolu vo výške 3.120,33 eur.

17. Faktúrou č. XXXX/XX právna zástupkyňa žalobcu fakturovala žalobcovi odmenu advokáta podľa § 10 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z.z. za dva úkony prevzatie a príprava zastúpenia a žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a režijný paušál podľa § 16 ods. 3 citovanej vyhlášky vo výške 260,76 eur.

18. Z potvrdenia VÚB banky o vklade v hotovosti súd zistil, že žalobca vložil dňa 26.5.2015 na účet právneho zástupcu žalobcu sumu vo výške 500,- eur. Z potvrdenia VÚB banky zo dňa 28.2.2018 vyplýva, že žalobca vložil na účet právneho zástupcu sumu vo výške 2.620,33 eur a z príkazu na úhradu VÚB banky zo dňa 25.6.2018 vyplýva, že žalobca vložil na účet právneho zástupcu sumu vo výške 260,76 eur.

19. Žalovaná listom zo dňa 16.5.2018 oznámila žalobcovi prostredníctvom právnej zástupkyne, že žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody bola ako nedôvodná odmietnutá.

20. Podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

21. Podľa § 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“), tento zákon upravuje

- a) zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci,
- b) zodpovednosť obce a vyššieho územného celku (ďalej len „územná samospráva“) za škodu spôsobenú orgánmi územnej samosprávy pri výkone samosprávy,
- c) predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a právo na regresnú náhradu.

22. Podľa § 3 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z.z., štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci

- a) nezákonným rozhodnutím,
- b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo
- d) nesprávnym úradným postupom.

Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

23. Podľa § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z.z. vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní.

24. Podľa § 5 ods. 1, 3 zákona č. 514/2003 Z.z., právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní. Ak bolo nezákonné rozhodnutie vydané v konaní, na ktoré sa nevzťahujú predpisy o správnom konaní, právo na náhradu škody má ten, komu nezákonným rozhodnutím škoda vznikla.

25. Podľa § 6 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z.z., ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu. Právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

26. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

27. Podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z., ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

28. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

29. Podľa § 18 ods. 1 až 3 zákona č. 514/2003 Z.z., náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu. Náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom došlo k nesprávnemu úradnému postupu, ak tieto trovy konania priamo súviseli s nesprávnym úradným postupom. Súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

30. Podľa § 25 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., ak § 26 neustanovuje inak, právne vzťahy vrátane predbežného prerokovania nároku podľa tohto zákona sa spravujú Občianskym zákonníkom.

31. Predmetom uplatneného nároku je náhrada škody z titulu zodpovednosti štátu za škodu, ktorá žalobcovi vznikla s právnym zastúpením v trestnom konaní vo výške 3 120,33 eur s príslušenstvom, ktorej výška škody nebola v konaní sporná.

32. Zmyslom a účelom Zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je ustanoviť v súlade s čl. 46 ods. 3 ústavy podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktoré bolo neskôr posúdené ako nezákonné.

33. Žalobca si uplatnil nárok na náhradu škody v súvislosti s nezákonným rozhodnutím vydaným v trestnom konaní z dôvodu, že rozsudkom Okresného súdu Humenné č. k. XT/XXX/XXXX-XXX zo dňa 16.03.2017 bol spod obžaloby podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku oslobodený z dôvodu, že nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný. Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. zo dňa 06.12.2017 podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie okresného prokurátora. Rozsudok, ktorým bol žalobca oslobodený spod obžaloby nadobudol právoplatnosť dňa 06.12.2017.

34. Pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. musia byť kumulatívne splnené tieto podmienky: 1. existencia nezákonného rozhodnutia, 2. vznik škody a 3. príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody.

35. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 3 Cdo 194/2010 zo dňa 30.03.2011 uviedol: „V súlade s ustálenou súdnou praxou zodpovedá štát aj za škodu spôsobenú začatím (vedením) trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu. Táto zásada bola vyjadrená už vo viacerých skorších rozhodnutiach, ktoré sa týkali náhrady škody spôsobenej štátnym orgánom v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“). Rozhodovanie súdov podľa tohto zákona sa ustálilo medziiným na názore, že ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol oslobodený spod obžaloby, má podľa § 1 až § 4 zákona č. 58/1969 Zb. zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia (R 35/1991). Na to nadviazal záver, že ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov, podľa § 1 až § 4 zákona č. 58/1969 Zb. zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Takéto právo má aj vtedy, ak v súvislosti s rozhodnutím orgánu činného v trestnom konaní, ktoré nie je v súlade so zákonom, vynaložil náklady na trovy nutnej obhajoby (viď bližšie R 70/1994). Na podstate týchto právnych záverov, ku ktorým sa dospelo vo vzťahu k prípadom škôd vzniknutých za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb., zotráva súdna prax aj po prijatí zákona č. 514/2003 Z.z.

Zákon č. 514/2003 Z.z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemôže zbaviť. Neposudzuje sa teda správnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zavinil. Rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto konania.

Náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu (§ 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.).

I keď jedným zo základných predpokladov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v zmysle § 6 ods. 1 veta prvá zákona č. 514/2003 Z.z. je zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, treba mať na zreteli, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu bola odčinená (viď bližšie rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 M Cdo 15/2009 uznesením občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. decembra 2010 navrhnuté na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky). Zákon č. 514/2003 Z.z. výslovne neupravuje nárok na náhradu škody v prípade oslobodenia obžalovaného spod obžaloby. Judikatúra dospela k záveru, že ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú začatím a vedením trestného stíhania, pri ktorom treba vychádzať z analogického výkladu úpravy najbližšej, a to z úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť má v tomto zmysle tiež zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby. Skutočnosť, že nedošlo k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa začína trestné stíhanie, na tom nič nemení. Podstata nároku na náhradu škody sa totiž v tomto prípade neviaže na

(ne)správnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného stíhania.“

36. V súlade s ustálenou súdnou praxou zodpovedá štát aj za škodu spôsobenú začatím (vedením) trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu. Z hľadiska zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania, vznesení obvinenia má oslobodenie spod obžaloby, ak k takému rozhodnutiu došlo pretože sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Podstata nároku na náhradu škody sa v tomto prípade neviaže na (ne)správnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného stíhania.

37. Súd poukazuje aj na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 395/2016 zo 14. septembra 2016: „Ústavný súd zdôrazňuje, že nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov účinného od 1. júla 2004 (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) a rovnako aj podľa predtým platného zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom účinného do 30. júna 2004 (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“). Doterajšia súdna judikatúra dôvodila, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe) bola odčinená, a dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Tieto závery boli prijaté súdnou judikatúrou už v čase platnosti zákona č. 58/1969 Zb. a sú stále použiteľné (uznesenie najvyššieho súdu z 18. októbra 2010 sp. zn. 4 M Cdo 15/2009).“

38. Žalobca bol spod obžaloby oslobodený, pretože nebolo dokázané, že skutok spáchal a teda podozrenie zo spáchania trestného činu sa nepotvrdilo. Ak trestné stíhanie konkrétnej osoby skončilo oslobodením spod obžaloby z dôvodu, že skutok nespáchal obžalovaný, uznesenie, ktorým bolo obvinenému vznesené obvinenie je potrebné považovať za takýchto okolností vždy za nezákonné a zasahujúce do základných práv jednotlivca.

39. Ústavný súd zhodne s judikatúrou súdov poukázal na to, že v materiálnom právnom štáte musí štát niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ak nimi zasiahol do základných práv občana. Pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia, resp. postupu orgánu činného v trestnom konaní, nie je rozhodujúce ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo (nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 540/2016 zo dňa 13.12.2016).

40. Súd je toho názoru, že boli splnené podmienky vzniku nároku na náhradu škody žalobcu voči štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. a to existencia nezákonného rozhodnutia, vznik škody a príčinná súvislosť.

41. Žalobca súdu predložil doklady o úhrade faktúry č. XXXX/XX (č.l. 24), č. XXXX/XX (č.l. 25), žalovaný skutočnosť, že faktúry boli zaplatené nerozporoval, preto súd v súlade s ust. § 151 Civilného sporového poriadku skutočnosť, že žalobca zaplatil faktúry mal za nespornú. Súd mal teda za preukázané, že žalobca zaplatil svojmu advokátovi odmenu za právne zastupovanie v trestnom konaní sumu vo výške 3 120,33 eur.

42. Špecifikáciou tarifnej odmeny a náhrad za obhajobu v trestnom konaní zo dňa 20.02.2018 si právny zástupca žalobcu vyčíslil trovy obhajoby vo výške 3 120,33 eur, titulom obhajoby žalobcu v trestnom konaní, túto sumu žalobca právnenému zástupcovi aj v celom rozsahu uhradil. Zaplatením náhrady titulom trov obhajoby došlo k zmenšeniu majetku žalobcu. Žalobcovi vznikla škoda predstavujúca vynaložené finančné prostriedky na svoju obhajobu v trestnom konaní prostredníctvom splnomocneného advokáta. Podľa § 18 zákona č. 514/2003 Z.z., náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov

konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie. Súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta.

43. Nepochybne je daná aj príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody, pretože nebyť uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia žalobcovi, trovy obhajoby v trestnom konaní by žalobcovi neboli vznikli.

44. Predpoklady uplatneného nároku na náhradu škody žalobcu voči štátu boli v konaní preukázané v súlade s ust. § 3, § 6 ods. 1, § 18 zákona č. 514/2003 Z.z.

45. Súd považoval žalobu žalobcu za dôvodnú, preto v celom rozsahu vyhovel žalobe a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi škodu titulom zaplatenia trov obhajoby v trestnom konaní vo výške 3 120,33 eur.

46. Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

47. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

48. Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1. februára 2013 výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

49. Žalobcovi bol zo žalovanej sumy priznaný aj úrok z omeškania vo výške, ktorá je v súlade s ust. § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., odo dňa oznámenia žalobcovi, že žalovaný neuspokojí nárok na náhradu škody v súlade s ust. § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z.

50. Súd priznal žalobcovi aj sumu vo výške 260,76 eur ako náklady spojené s uplatnením pohľadávky v súlade s ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, pretože zákon č. 514/2003 Z.z. výslovne ako podmienku pred podaním žaloby vyžaduje predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody na príslušnom orgáne (§ 15 uvedeného zákona). Žalobca takúto žiadosť na príslušnom orgáne podal, a preto mu vznikli aj náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 260,76 eur za dva úkony právnej služby: prevzatie a príprava zastúpenia a podanie žiadosti vo výške 2x 121,17 eur a režijný paušal vo výške 2x 9,21 eur. Náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 260,76 eur boli faktúrované faktúrou č. 2018/32 a zaplatené dňa 25.06.2018, čo mal súd preukázané príkazom na úhradu na č.l. 26.

51. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania proti neúspešnej žalovanej.

52. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením postupom podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ktoré vydá vyšší súdny úradník po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v predchádzajúcom odseku, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.